

Euskaleríko berriak

Euskal eguna

Zumañaga ta Uñetxu k egundo ikusi

dutent jendetzarik aundienak ikusiko dute

Txinparta dariotela jai dira alde guzietako euskaltzileak, aurten ere igaz Afasate'n egindako jai aien antzera «Euskal Eguna» bat izango degula jakin duten bezin laster.

Afasate'n bertan ereindako lantxarearen emaitza degu an: Antxe sortu baian ba, gero indartu eta sendotu naiean gabiltzan «Euskaltzaleak» izena duan elkartea.

Eskarte au eusko paperak erdel paperakin kidetzeko sortu zan, baina ofetarako bide bezela euskal jai emakofak antolatzea aukeratuaz.

Lenengo jaisa emen Donostia'n bertan egin zuan, «Petit Casino» anatzkian Otsaila'n antzeskisun bat eratuaz, Txanpon batzuek bildu ziran, saker utz bat betetzenkoi lain ezpazan cre. Baña tira saio ofek erakutzi zuan bide ofetan zer edo zer egin leikela.

Oraintxe geriko ondo estutu ta «Euskal Eguna» ikusgarri oni eldu diote.

Zumafaga ta Uñetxu'n lagun onak arkitu dituzte, bai orixe. Aldeko guzitakoak esagutu dute «euskeraren» alde egitea ez dala au edo ura oju egiten dutenaren eginbea «euskladun» guzi-guziena baizik, eta guzia batu ta zalesunak bizienak ekin diote lanari. Efi agintari ta elizakoak efektasunak aundienak eman dizkie guzai.

Efiak ofela erantzun ezkeror naita aza gauza aundiak egin bear, eta diofenez ara joatekoak geranak asetzeko sña izango degu.

Aufegunean, Deun Migel gabe an, itzaldi bi egingo lirake, aufez ilunabarrak jaiak txistu ta eresbatz bidez, asiera emanaz.

Egun berean, goizetik jaunartzea ta Meza nagusia Goiko Jaunaren laguntzaz asi ta egunak amaiera on bat izan dezan. Meza Nagusia ainbat eta ainbat efitako abeslariak abestuko dute. Sermoa aspaldian ixil xamar badago len onto esaguena zan euskal izlari bikain, trebe, eifikoi ta sutzu batek egingo digu; berc espafietatik zintzilik eukiko gaitu noski.

Meza ondoren Udaletxeen Aurtroen jai zoragarria. Euskeraren bzia esku arteko badijuakigula ikus ten degunok, zoraturik egoten gera gure txikiak bere mingaintxo garbiatik euskera dariotela ikusita. Biotz bafencan ondo nabijitib bear euskeraren eriotz bilduza, askontzat ain gauxa utxa izango dan jai onen aunditasuna esagurze ko. Ofetek bakafik, len ere esan oí degu, mugituko liguke bafena esku zabalez jai eratzaicai dirun eskeintzeko aherntsak, dirudurak...

giña. Txiki oiek bai ditugu gure onordeko! Beren gain bai dago euskeraren biyarko bizia! Jai auxe naiko litzake gure gogoa betetzenko.

Zumafaga'n biltzen zeratenok, ez utzi nexka-mutikuak beren euskal «abilitadeak erakusten ari diran tokia utsik, bete eazute ta txalo beroz saritu beren lantxó atseginingaria. Bafia ezer diot, txalotzeko! Ara biltzen hazerat euskal geldik eukitzen asmatu ezez egingo nuke ta! Ain da goxoa, ain estitzua, batez ere beruntz guazen garai ontan, txikien mintzaera.

Bazkal aufetik egin nai litzake gañera «Euskaltzaleak» elkartaren urteari dagokion batzar nagusia. Oraindik ez da au noiz egingo erabaki.

Bazkaria, «tripa-pesta» ere ez da nolanaikoa izango. «Umorea aotik sartzentzala» entzun izan diot nik Pepe Artola xelebreari, ta aotik sartzent aleginduko gera beraz egardian. Au ere naitanezkoa baidugu.

Ta gero afatsaldean umore onta guzti gurekin nork burutu? Peñota partidua dala, ume lasterketak dirala, eformeri bikaña data palankari ta jasotzaleen indarketa jendeak astia nai igaro izango du.

Gafera eguartean dantzari talde batek Iparagirre'ren irudi aufez beren saioa egingo dute. Ta bazkal ondoan iru edo lau talde izango omen dira gure espatadantzidea gabea erakusteko.

Azkeniz, inola al bada, Uñetxu'n sekulako antzerki jaia izango degu Donostia'ko antzeslari taldeak eginda. Gai ontan ezin genezake oraindik ezer esan, baña baleike ain egun edefari dagokion bezin bukaera ikusgarria izatea.

Gaur ezin leike gauza garbitik esan arazo onta, bafia noiznai egiten ez dana egin nai litzake.

Onenbestez berotu bitez zuen euskobiotzak. Ongi dakizute «Euskaltzaleak» ez dabiltele dirua bafa bafa. Lanerako gogoa besterik ez da beren artean! A Louvveusteina' en dirutzak izan balitzute!

11 Ametsak!! Bai, alaxe dira, ametsak. Bafia ametsak ere gure gogoa alikaten bai dute askotan.

Louvveusteinenak ezin litzekin ezkerro, bialdu zaizkizute zuen aitzonk... Aleka aleka, bete oia da lakaria. Ta lakari pila bat bearko dute noski onelako jaia bear bezela antolatzeko.

Ez ukatu heintzat zuen lagunten. Zai zai danzkazute Zumafaga'n, Linazzoro'n, eta Donostia'n ARGIA ta «Euskaltzaleak». I. u-

EUSKAL TZALEAK

Ama Birjin eguneko sarikela

ARTABURUAK 267 ALDE ZITUN

Gure beriso befiak 18 000 ofi zabalduta artelurua zela ta erau gendun batzaleak, usle gendun baziak txartel eta bost xentimoko selotan itoko gindutela. Bal zera, berisoak irakufi, ederki zeudela esan eta... len ainean gelditu zaizkigu gienak, ia guztiak.

Batzaldia, 202 txartel brikafik etori zaizkigu. 202 asmatzale oletak gienak 2'garen asmakizuna dala meriyo jafi digute aitzoxan: «Ni euskaliza lea naiz eta ofegalki txartel onen atze aldea ere bete dei», baña inork gutxi bete digute txartelen atze alde ori.

Ontan Efenderlafak nagusi zaizkigu: Ogeitalau bazkide egin dira, beren urteko saria ordainduaz. Gure lagun on Garmendia'tar Pedro'i emendixek eskerak eman nai dizkiogu. Auera'

Berdin Orio'ko Arin'dar Kristino'i obe bedez egin zuanagatik, Eskefak.

Txarteletan neuri guzitako artaburuak etori zaizkigu: O'ilka si ta 2 020 aletaraiokoa.

Ufestildar batek ogei durokoia seguru zuan bere ustez: ZU-LOAK AINBAT ale. Jafi etzigen bat! «Oneixek adaria ziguk» gexion gerekiko. Baña artaburuak, mutur muturrean, pipiak edo egindako zulc pila bat zeuzkan eta xulo oftan aleik ez degu arkitu. Besteren batzak bearkin, «Ufex-till».

Ona asmatzaleen iritziak: 10'ek zioten 100'd.k bera zi- uala.

7'k, 101'elik 200'a bitartean.

37'k, 201'elik 300'a.

107'k 301'elik 400'a.

35'ek 401'elik 500'a.

6'k 500'dik gora.

Inork ez du bate-betean esan artaburuak 267 ale ditu.

Bafia sariak urbilen zebiltzaneatzat izanik, ona beren banaketa nola egin degun.

Bertatik bertara, 3 ale gorago, iru legun arkitu ditugu:

270 ale izengo ote zituan zio- ten (gure eskuetara etori ziran bezelak);

Oyaritzun'go Pilar Lekuona.

Brinkola'ko Aranguren'dar Inozenzio, ta

Efenderiko Klaudio Gaztelu- mendi'k.

«Lenergo saria zori eman? Bigafen esmakizunari begiratu ta Brinkola'ko nagusi geldiua da, beste biak itz bana utz egio diguteleko. Atze aldea ere jafi beafean Pilar'ek atze aldia ori, ta Klaudio'k, utza aldia ere idatziaz.

Bigafen ta irugafena rozketa biltariez benetu ditugu, biak berdin-berdin zeudelako, ta Klaudio'k bigafen saria jan dio Pilar'ei, au irugafeneren geldiua.

Laugafenerako, 6 ale berago, 261 alekin Orio'ko Inazita Ila- famendi azaldu zaigu bakar-baka- kifik.

Eta azkenik 5'garen sari eske, 7 ale gorago edo berago, iru la- gunekin topo egin degu:

274 ale, Irastorza'tar Manue- la, Donostia'ko.

260, Sendi Gurena'ren Lino Analia, Markina'ko eta 260 Juari- sitar Mateo Tomas, Amoroto'ko.

Zozketaz erabaki bear izan da sari au norentzat eta Amoroto'koak eraman du.

Artaburuaren asmakizun sari banaketa au da beraz:

1'go saria.—100 peseta.

Brinkola'ko, Aranguren'dar Inozenzio.

2'g. saria.—50 peseta.

Efenderiko, Klaudio Gaztelu- mendi.

3'g. saria.—25 peseta.

Oyaritzun'go, Pilar Lekuona.

4'g. saria.—15 peseta.

Orio'ko, Inazita Ila-famendi.

5'g. saria.—10 peseta.

Amoroto'ko, Juaristi'tar Mateo Tomas.

Guk ere, eurdizkien antzera, gure sari banaketa egin nai de- gu, an Zumafaga'n egilogo dan jai edelean. Sarituak gure jaia juaten badira, bertan, eufe- esargo dan eran, jasoko dute beren saria. Ez dute, noski, ga- fiontzean ere beren saririk galduko.

Zorionak da, ta uñengoan gu- rezat ere sari obea izango al da.

Ez bai gera gu lan egip eta di- rua galizeko sor.uak.

FUSKAL TZULEAK

Albizuri

«Uñeta-beñi'ko» Maiztar Joxe'ren emazteak semetxo bat izan du. Gurasoai zorionak.

—Umen artean kio-eztua naikia azi zaigu zabaltzen.

—Aufeko astean efe zitzaiz in Idarzabal basefikoi, ateria zitza- ten gauza pixkatik ere, oyetako jantzi zuriak ostu zizkioten, etc.

Aldi oyeten tapufetara dijonezen kristau petralak, ez dira inolaz aberastuko zulodun beti zakelek. Ofelakoai eman bear zaizte zigor hontekin epelak, eta ondoren galduetu leike artu nai ditu kartzelak.

—Mariaren Alabak igaro din igandean zituzten Iloroko Jaunartze ta gañerako elizkizunak. Jau- nartzan 82 ziran.

Beti bezea asko ta zintzo dabilta oyek Jaunartzen, eta gañera txukun t'egozi dira geienak: jantziak. Jafaitu ofela auera ere, ez asi, bida, txoratzen, jantzi ta ile motzak ez dute... neskatzia inoiz edertzin!

Euskalefian guraso asko izan litezke obeak, zerba lutzego jartzearekin beren umeai jantziak. Ajola aundiko gai onetantxe naikoa, zabartzen asiak, zoritzafean ikusten dira ama dolor ta txikiak!

Era berean izpiefingiak argazki batzuk azaltzen, gaurko egunean; eratasuna! Ez dakit nola batzu-batzuek gutxi gure dute azaltzen. ez diran onta oartzen... pirakurlei etzayotela orixe ederetsitzen!

Allza

Emen nator beñiz ARGIA'ra efiko beñiyak bialtzera. Lengo bi asietian idatzi ez detela ita esitan ere asi zaizkit. Bi astiar idatzi ez dete- lako esitan ematen didazute nerik eta bi urtian ARGIA, gure ARGIA eder eta bikaña, irakurtzeko eroeste, ez duten oyeri ez diyozute ezer era- ten. Zer ori Altzatafak!

Emen, gure efi maite eta euskaldun onetan ofen ARGIA gutxi irakurtzen dala jakin ta lotzatu egin biar genuke.

Erosi denak ARGIA eta amaitzen badira geyago egiteko gatzigtatu degu Donostira.

Eriyotza.—II onen lendabiziko egunian, gure efiko idazlari oso sekretariyo zan Goikoetxea'tar Mikel, il zan.

Bere emazte, serme eta beste se- nide gustiari poz eman nai batu yogu Miguel onaren gogaren aldez otoi egin dezagun.

—Apaiz beñia etofi zaigu. Muxika'tar Jose Maria jauna da bere izena. Bere aufekuak efi onetan igaro zitun urtiak bete ditzala ipa diyogu.

—Prantzik Mauleon'ien izan dila eta leñiz emen agurtu ditugu Zugasti'tar Anixeto eta Goikoetxea'tar Segundito.

—Baita ere beren ibili aldiya egin da bildu dira beren etxera Muxika'tar Jose eta Kasares'tar Maria eñar-emazte gastiak. Ongi etofi.

—Euskal efi gustiko Luista-k Arantzazura dijuazela eta emen guak ere ez luteke atzera geldiru nai. Altzako Luistafak, zuen bu u egiten duan batek, berezibili edez

ABELDUNAI

Etxelnuko Abeldun Bartzak oreinak orain Oñarburu'reko ekefi zituan mila inorlendu arin banatzen dute eta ezez nobetzen den beñia ikusita, hortzio Landaiz. Uhartearen u legoruntz hortzio horretan inorlendu eñar ditzake. Baita kiloko oñarburuak orain zelotek dire, zeho herrihetan eta Donostia'sta. Abeldun beñizkideak oñarburuak herriko txango dute, beren ex kantzen, «Guztia, 2. gupliko», etab. etorri oñarburuak.

Abeldun Bartzak

ERBITI-ETXEA

PIANOAK PIANOLAK GRAMOFONOAK PILARMONIKAK

SAN MARTIN KALEA 26'n

DONOSTIA

